جاڤا دامۆ وُستانمن تولق، دالمه ـ ٴدال، جاپپاي دایەكتلەندرپ، رەفورمانك جاڤا دامۆ ارناسن قالپتاسترۆداعی شەشۆشی رولن ساۆلەلەندرۆ كەرەك

(باسی 1 ـ بەتە)

ٴماجلس مىنالاردی اتاپ كورسەتتی: وتكەن ٴبر جلدا، شي جینپیك جولداستی وُیتقی ەتكەن پارتیا ورتالق كومیتەتی جاعدایدك دامۆن، وزگەرسن دشكەرلەي یگەرپ، رەفورمانك سەرپلس جاساۆ جانە جەتەكشلك ەتۆ رولن تولق ساۆلەلەندرپ، رەفورمانی وزگەرسكە توتەپ بەرۆدك، جاڤا جاعداي اشۆدك ماڤزدی تۆتقاسی ەتپ، پارتیا 18 ـ كەزەكتی ورتالق كومیتەتنىك ٴوُشنشی جالپی ماجلسسنەن بەری ورنالاسترلعان رەفورما مندەتتەرنىك تیاناقتانۆن دلگەرلەتۆدی "13 ـ بەسجلدىق" جوبانك باستی نسانالاری مەن مندەتتەرىن ورندىاۆمەن، جاپپاي دوڭگەلەك داۆلەتتی قوعام ورناتۆدك شەشۆشی جەڭسىنە جەتۆمەن، كەدەیلكتەن ارلتۆدان قامال الۆدك شەشۆشی شایقاسن جۆرگزۆمەن تىعز وُشتاسترپ، حاۆپ ـ قاتەردەن ساقتاناتن، نەگز قالایتن، حالق تۆرمسىنا تیمدىلك جاسایتن، یگىلگی وُزاق ۆاقىت جالعاساتن رەفورمالارمەن ورگانیكالی برلىككە كەلترپ، جۆڭگوشا سوتسیالیزم تۆزىمىنە تاباندی بولۆ جانە ونی كەمەلەندىرۆدی، مەملەكەتتی جونگە سالۆ جۆیەسی مەن جونگە سالۆ قابىلەتىن وسزاماندىرۆدی دلگەرلەتۆدی تىعز ارقاۆ ەتپ، اناعۆرلىم تەرەك دەڭگەیدەگی رەفورما، اناعۆرلىم جوعاری دەڭگەیدەگی ەسىك اشۆ ارقلی ەكونومیكالىق، قوعامدىق دامۆ كەلەلی جاعدایینا قىزمەت ەتپ، ٴتۆزىم ارتىقشلىعی ارقلی حاۆپ ـ قاتەرلەردىك، سىن ـ سایىستاردىك سوققىسىنا توتەپ بەرپ، رەفورمانی جاپپاي تەرەڭدەتۆدىك ەلەۆلی دلگەرلەۆشلىككە قول جەتكىزۆىن جەبەدی.

ٴماجلس مىنالاردی باسا دارپىتەدی: رەفورمانی جاپپاي تەرەڭدەتۆدىك جاڤا دامۆ ارناسىن قالپتاسترۆداعی شەشۆشی رولىن ساۆلەلەندىرۆدە جوعاری دەڭگەیدە ٴوز كۆشىنە سۆیەنۆدی، ٴوزىن الۆەتتەندىرۆدی ارقاۆ ەتپ رەفورمانی تەرەڭدەتپ، پارتیانىك عىلىم ـ تەحنیكا قىزمەتىنە باسشىلىق ەتۆ ٴتۆزىلسىن، مەحانیزمىن كەمەلەندىرپ، عىلىم ـ تەحنیكالىق جاڭالىق اشۆ كۆش ـ قۆاتىن ورنالاسترۆدی، فاكتورلاردی جایعاسترۆدی، دارىندىلار قوسىنىن جۆیەلىلەندىرۆدی، سایكەسترۆدی دلگەردەلەتپ، جاڤاشا مەملەكەتتىك ٴتۆزىلىس باسمدىعىن ساۆلەلەندىرپ، عىلىم ـ تەحنیكانىك وزەكتی باسەكەلىك قۆاتىن جوعارىلاتۆعا ىقپال جاسایتىن جانە تەجەیتىن تۆزىلىستىك، مەحانیزمدىك كەدەرگىلەردی باتىل جوییپ، ماڤزدی سالالارداعی كىلتەك تەحنیكالاردان قامال الۆدی جەدەلدەتپ، كاسپ سالاسىنداعی قىسپاقتاردی ٴونمدی تۆردە تالقاندىاپ، جاڭالىق اشا داۆدىك ىرىقتىلعىن مىقتی یگەرۆ كەرەك. ەكونومیكالىق اینالمدی ىركىلىسىزدەندىرۆدی ارقاۆ ەتپ رەفورمانی تەرەڭدەتپ، ٴادىل باسەكە ٴتۆزىمىن كەمەلەندىرۆ، مال ـ مۆلىك وُقعی مەن ٴبىلىم مەنشىك وُقعىن قورعاۆدی كۆشەیتۆ، بازار تۆلعالارىنىك ومىرشەڭدىگىن قاۆلاتۆ، كاسپ سالاسی تىزبەگىن، قامداۆ تىزبەگىن ساپالىلاندىرپ، دارەجەسىن جوعارىلاتۆدی دلگەردەلەتۆ، وسی زامانعی اینالىم جۆیەسىن قۆرۆ، بۆكىل مەملەكەتتە ٴبىر تۆتاس ٴىری بازار قۆرۆ سیاقتی جاقتاردا اناعۆرلىم باعىنتامالی رەفورما شارالارىن العا قویپ، ٴتۆرلی رەفورمالاردىك توعىسپ، ساباقتاسۆىن، جۆیەلی شوعىرلانۆىن جەبەۆ كەرەك. دشكی سۆرانىستی كەڭەیتۆدی ارقاۆ ەتپ رەفورمانی تەرەڭدەتپ، كەمەلدی دشكی سۆرانىس جۆیەسىن جەتىلدىرۆدی جەدەلدەتپ، وڭىرلىك سایكەستی داۆ ٴتۆزىلىسىن، مەحانیزمىن، قالا، اۆىل توعىسپالی داۆ ٴتۆزىلىسىن، مەحانیزمىن اقاۆسىزداندىرپ، ادامدی وزەك ەتكەن جاڭاشا قالا ـ قالاشقتانۆدی دلگەرلەتۆدی جەدەلدەتپ، جەر ٴتۆزدىمی، نوپوس ٴتۆزىمی رەفورماسىن تەرەڭدەتپ، كەدەیلكتەن ارلتۆدان قامال الۆ تابىستارىن بەكەمدەۆدی، كەڭەیتۆدی اۆىل ـ قىستاقتی گۆلدەندىرۆ. مەن وُتىمدی وُشتاسترۆ مەحانیزمىن قۆرپپ، اقاۆسىزداندىرپ، قایتالاي ٴبولىستی رەتتەۆ مەحانیزمىن اقاۆسىزداندىرپ، بىرگە بایۆدی تىڭعىلقتی دلگەرلەتۆ كەرەك. جوعاری دەڭگەیدە سىرتقا ەسىك اشۆدی ارقاۆ ەتپ رەفورمانی تەرەڭدەتپ، تاۆار، قىزمەت وتەۆ، قارجی، دارىندی سیاقتی فاكتورلاردىك جىلجىمالی اشق بولۆىن تەرەڭدەتپ، ەرەجە، قاعیدا، باسقارۆ، ولشەم سیاقتی ٴتۆزىم قۆرىلىسىن ورنىقتی دلگەرلەتپ، بازارعا كىرۆگە رۆقسات ەتۆ مەن باقلاپ ـ باسقارۆ، مال ـ مۆلىك وُقعىن قورعاۆ، سەنمدىلىك جۆیەسی سیاقتی جاقتاردا زاڭ ـ ٴتۆزىمدی كەمەلەندىرپ، بازارلانعان، زاڭمەن جونگە سالىناتىن، حالقارالانعان شارۆاشىلىق ـ ساۆدا ورتاسىن جەدەل قالپتاسترپ، اناعۆرلىم جوعاری دەڭگەیدەگی اشىق ەكونومیكالىق جاڭا ٴتۆزىلىس قۆرۆدی دلگەرلەتۆ كەرەك. جاپپاي جاسلعا ویسۆدی دلگەرلەتۆدی ارقاۆ ەتپ رەفورمانی تەرەڭدەتپ، ەكولوگیالىق وركەنیەت ٴتۆزىلىس رەفورماسىن دشكەرلەي دلگەرلەتپ، جاراتىلىستىق بایلىق مال ـ مۆلىك وُقعی ٴتۆزىمی مەن زاڭداردی، زاڭ ەرەجەلەردی اقاۆسىزداندىرپ، بایلىق باعاسىن قالپتاسترۆ مەحانیزمىن كەمەلەندىرپ، جاسل، تومەن كومىرتەكتی، اینالمالی دامیتىن ەكونومیكالىق جۆیە قۆرپپ، اقاۆسىزداندىرپ، 2030 ـ جىلدان بۆرىن كومىرتەگی قوس توتىعىن ىعسترۆدی جوعاری شەكتە تىزگىندەۆ ارەكەت جوباسىن ٴبىر تۆتاس جوسپارلاپ جاساپ، بایلىقتان جوعاری ونمدىلكپەن پایدالانۆ، ەكولوگیالىق ورتانی قاتاڭ قورعاۆ، جىلجاي گازىن ىعسىترۆدی ٴونمدی تىزگىندەۆ نەگزىندە دامپ، ەلەمزدىك جاسل داۆىنىك تىك ساتىعا كوتەرىلۆىن دلگەرلەتۆ كەرەك.

ٴماجلس مىنالاردی اتاپ كورسەتتی: رەفورمانی جۆیەلی شوعىرلاندىرۆدی كۆشەیتۆدی، رەفورمانىك تیاناقتانىپ ونمدىلىك كورسەتۆىن دلگەرلەتۆدی اناعۆرلىم كورنەكتی ورىنعا قویۆ كەرەك. بىرىنشىدەن، جۆیە كوزقاراسی بولۆ كەرەك. ساياسي تۆجىرىمداۆ قابىلەتىن، ساياسي ٴتۆسىنۆ قابىلەتىن، ساياسي اتقارۆ قابىلەتىن جوعارىلاتپ، ىرىقتىلىقپەن وزگەرىستی تانىپ، وزگەرىسكە وُمتىلپ، وزگەرىسكە توتەپ بەرپپ، جالپی جاعداي كوز ایاسىن جانە جۆیەلی ویلاۆدی كۆشەیتپ، رەفورما ساياساتتارىن ٴبىر تۆتاس جوسپارلاۆدی، رەفورما قارقىنىن ٴبىر تۆتاس جوسپارلاۆدی، رەفورما ونمدىلىگىن ٴبىر تۆتاس جوسپارلاۆدی كۆشەیتپ، رەفورمانىك جالپی تۆلعالىق ونمدىلىگىن ساۆلەلەندىرۆ كەرەك. ەكىنشىدەن، دیالەكتیكالىق ویلاۆ جۆیەسی بولۆ كەرەك. ەكىٴتۆین نازاریاسىنىك بىرلىگىنە تاباندی بولپپ، ماسەلەنی باعدار ەتۆدەن جازباي، جاڭا دامۆ كەزەگىن تیاناق ەتپ، جاڭا دامۆ وُستانمىن دایەكتىلەندىرۆگە، جاڭا دامۆ ارناسىن قالپتاسترۆعا ىقپال جاسایتىن كورنەكتی ماسەلەلەردی شەشپ، حالق بۆقاراسىنىك وندىرىسىنە، تۆرمسىنا ىقپال جاسایتىن كورنەكتی ماسەلەلەردی شەشپ، تۆینەدەردەن قامال الۆ ارقلی رەفورمانىك تەرەڭدەي دلگەرلەۆىنە جەتەكشلىك ەتۆ كەرەك. وُشىنشىدەن، جاڭالىق اشۆ تانىمی بولۆ كەرەك. رەفورمانی جۆیەلی شوعىرلاندىرۆدا كەیبىری ورتالق دەڭگەیىندە ٴبىر تۆتاس سەرپىندی ارتتىرۆدی، كۆشتەردی شوعىرلاندىرپ، جالپی تۆلعالىق دلگەرلەتۆدی قاجەت ەتەدی، كەیبىری جەرگىلىكتی نەگزگی ساتىدا الدىمەن سەرپىلىس جاساۆدی، الدىمەن اۆقىم قالپتاسترۆدی، ٴىس جۆزىندىك جاعدایعا قاراي دلگەرلەتۆدی قاجەت ەتەدی. تورتىنشىدەن، شەگە قاعۆ رۆحی بولۆ كەرەك. رەفورمانىك نەگزگی تۆلعالىق جاۆاپكەرشىلگىن تیاناقتاندىرپ، ناقتىلاندىرپ، سىنی قۆرىلىسىن كۆشەیتپ، علمي، جوعاری ٴونمدی، قۆزىرلی ٴداری ـ دارمەك باقلاۆ ـ باسقارۆ جۆیەسىن ورناتپ، كەمەلەندىرپ، ٴداری ـ دارمەك حاۆپسزدىگىنىك تومەنگی شەگىن باتىل ساقتاۆ كەرەك. وسی رەتكی ىندەتكە قارسی اتتانۆ تاجریبەلەرىن، ادىستەرىن جۆیەلی قورىتىندىلاپ، توسىن تۆىلاتىن اۆىر، ەرەكشە ٴىری الۆەمەتتىك دەنساۆلىق ساقتاۆ وقیعالارىنداعی تەكسەرۆ، ولشەۆ، جۆیەلی ساراپتاۆ، تەكسەرۆ ـ باعالاۆ، تەكسەرۆ ـ بەكىتۆ، باقلاۆ ـ ولشەۆ، باعالاۆ، شۆعىل پایدالانۆ سیاقتی قىزمەت مەحانیزمىن كەمەلەندىرپ، جاقسارتپ، ٴداری ـ دارمەكتی باقلاۆ ـ باسقارۆ، توتەنشە جاعدایدا ٴبىر جاقتی ەتۆ قابىلەتىن جوعارىلاتۆ كەرەك.

ٴماجلس مىنالاردی باسا دارپىتەدی: ەكولوگیالىق ونمدەردىك قۆنىن جۆزەگە اسىرۆ مەحانیزمىن ورناتۆدىك تەتگی ـــ تۆنىق سۆ، جاسىل تاۆدی باعالی بایلىققا اینالدىرۆ سایاسات، ٴتۆزىم جۆیەسىن ورناتۆ. قورعاۆدی ماڤداي الدی ورىنعا قویۆعا، ۆیلەسمدی پایدالانۆعا تاباندی بولپپ، ەكولوگیالىق ورتانىك بوداۆی ارقلی ٴبىر مەزەت، ٴبىر جەردىك ەكونومیكاسىنىك ارتۆىنا قول جەتكىزۆ ٴادىسىن تۆبەگەیلی وزگەرتپ، ەكولوگیالىق ورتانی قورعاعاندار یگىلگىن كورەتىن، پایدالانعاندار اقی تولەیتىن، بۆلدىرگەندەر تولەم تولەیتىن مۆددەلىك باعدار مەحانیزمىن ورناتپ، وُكمەت جەتەكشی بولعان، كاسپورىندار مەن قوعامداعی ٴار سالا ات سالسقان، بازار ارقلی جۆمىس جۆرگزەتىن، ەكولوگیالىق ونمدەردىك قۆنىن جۆزەگە اسىرۆدىك بایاندی جولىن قاراستىرپ، ەكولوگیانی كاسپ سالالاندىرۆدی جانە كاسپ سالاسىن ەكولوگیالاندىرۆدی دلگەرلەتۆ كەرەك.

ٴماجلس مىنالاردی اتاپ كورسەتتی: پارتیا 18 ـ قۆرىلتایىنان بەرگی قارا كۆشتەردی الاستاۆ، سۆرقیا كۆشتەردی جویۆ ارناۆلی كۆرەسىنىك "قىستاق زورەكەری" سیاقتی كورنەكتی ماسەلەلەردی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆداعی تابىستی تاجریبەلەرىن جانە ٴونمدی تاسىلدەرىن قورىتىندىلاپ، قابىلداپ، سوققی بەرۆ مەن قۆرۆدی قاتار قولدانۆعا، وُستىنەن وڭاۆ مەن تۆبىرىنەن وڭاۆدی قاتار جۆرگزۆگە تابىاندی بولپپ، ٴار دارەجەلی پارتكومدارداعی، اسىرەسە، اۆداندىق، اۆىلدىق پارتكومدارداعی پارتیانی جاپپاي قاتاڭ جونگە سالۆ نەگزگی تۆلعالىق جاۆاپكەرشىلگىن قاتاڭ تیاناقتاندىرپ، "قىستاق زورەكەری" ماسەلەسىنەن ساقتانۆ جانە ونی رەتتەۆ ـ جونگە سالۆ بایاندی مەحانیزمىنىك قالپتاسۆىن وُیمدىق جاقتان دلگەرلەتپ، اۆىل ـ قىستاقتی گۆلدەندىرۆدی جاپپاي دلگەرلەتۆگە حاۆپسز، ورىنقتی قوعامدىق ورتا ازىرلەۆ كەرەك.

ٴماجلس مىنالاردی باسا دارپىتەدی: زاڭمەن جونگە سالۆ قۆرىلىسىندا سوڭعی بۆىندی مىقتاپ یگەرپپ، بایقالعان كىناراتتاردی جونگە سالپپ قانا قویماي، الدىڭعی بۆىندی مىقتاپ یگەرپپ، بایقالا قویماعان كىناراتتاردی دا جونگە سالۆ كەرەك. جاڭا داۆىردەگی "فىڭچیاۆ تاجریبەسىنە" تاباندی بولپپ جانە ونی دامىتپپ، ارىز ـ شاعىمعا جاتپایتىن داۆ ـ شارلاردی شەشۆ مەحانیزمىن الدىعا قویپپ، اناعۆرلىم كوپ زاڭمەن جونگە سالۆ كۆشىنىك جەتەكتەۆ جانە جول كورسەتۆ باعىتىنا قاراي شوعىرلانۆىن دلگەرلەتپ، قایشىلىق، داۆ ـ شارلاردان تۆ باستان ساقتانۆدی، الدىڭعی بۆىندا شەشىم ەتۆدی، وتكەلدەردی یگەرۆدی كۆشەیتپ، ساقتانۆ سیاقتی زاڭ ـ تۆزىمدەردی كەمەلەندىرپ، ارىز ـ شاعىمنىك كوبەیۆىن تۆ باستان ازایتۆ كەرەك.

ورتالق رەفورمانی جاپپاي تەرەڭدەتۆ كومیتەتىنىك مۆشەلەری ماجلىسكە قاتىناستی، ورتالق پەن مەملەكەت ورگاندارىنىك قاتىستی تاراۆلارىنداعی جاۆاپتی جولداستار ماجلىسكە سىرتتاي قاتىناستی.

(باسی 1 ـ بەتە)

سزدەر جۆڭحۆا ۆلتىنىك ەڭسە كوتەرۆدەن، بایۆدان قۆدىرەتتەنۆگە دەینگی ۆلی شارىق ـ تاۆدی قارسی العان تاریحي باردىسىن باستان كەشىردىڭىزدەر، پارتیامىزدىك اۆەلگی ماقساتی مەن بورىشىن اناعۆرلىم انىق تۆسىنەسىزدەر. بۆكىل پارتیادا پارتیا تاریحىن ۆیرەنۆ تاربیەسی ورىستەتىلۆ الدىندا تۆر، قارت جولداستاردىك ۆزدىكسىز ساۆلە شاشپ، رول اتقارپپ، وزدەرىنىك توڭكەرىستەگی كەشىرمەلەرىمەن برلەستىرپپ جۆڭگو كوممۆنیستىك پارتیاسىنىك حیكایالارىن، پارتیانىك داڭقتی ٴداستۆرىن جانە تاڭداۆلی ستیلىن كوبىرەك بایاندىاپ، قالىك پارتیا مۆشەلەرىن، اسىرەسە، جاس بۆىندی اۆەلگی ماقساتتی ۆمىتپاي، بورىشتی ەستە بەرىك ساقتاپ، سەنمدی بەكەمدەپ، ەرلىكپەن كۆرەس جۆرگزىپ، جاڭا داۆىردە جاپپاي سوتسیالیستىك وسزاماندانعان مەملەكەت قۆرۆ ٴۆشىن قاجماي ـ تالماي كۆرەس جۆرگزۆگە باستاۆىن ٴۆمىت ەتەمىن. (جاۆاپ حاتتىك تولعی ایرىم بەرلدی)

شاڭحاي قالالىق جاڭا 4 ـ ارمیا تاریحىن زەرتتەۆ قوعامی 1980 ـ جىلی قۆرىلعان، وُزاق ۆاقىتتان بەری پارتیا تاریحىن، ارمیا تاریحىن زەرتتەۆ جانە وُگىت ـ تاربیە قىزمەتىنە كۆش سالپپ كەلەدی. جۆىقتا زەرتتەۆ قوعامىنداعی شی پیك، چىك یاشي قاتارلی جاستاری 100دەن اسقان 40تان استام جاڭا 4 ـ ارمیانىك قارت جاۆىنگەری باس شۆجي شي جینپیڭگە حات جازپپ، ٴوز كەشىرمەلەرىمەن برلەستىرپپ، "تەك كوممۆنیستىك پارتیا عانا جۆڭحۆا ۆلتىنىك ۆلی گۆلدەنۆىن جۆزەگە اسىرادی" دەگەن تەرەك، شىنایی اسەرلەرىن بایاندىاپ، زەینەتكە شىققاننان كەیىن پارتیا تاریحی وُگىت ـ تاربیە قىزمەتىنە بەلسەنە ات سالسۆ جاعدایىنان مالىمەت بەرپپ، قىزىل گەندی جالعاستىراتىن، ساياسي قاسیەتتی ماڭگی ساقتایتىن، پارتیا مەن حالق دىستەری ٴۆشىن قاجماي ـ تالماي كۆرەس جۆرگزەتىن بەكىمدەرىن بىلدىرگەن بولاتىن.

(باسی 1 ـ بەتە)

سولتۆستىك شینجیاڭ جونىنەن ایتقاندا، G30 لیانیۆنگاڭ ـ قورعاس جوعاری جىلدامدىقتی تاس جولی، كۆیتۆنىنەن التایعا دەینگی جوعاری جىلدامدىقتی تاس جول، سوندای ـ اق G216 جەلىسىنىك كوكتوعایدان ۆسایۆانعا دەینگی تاس جولی سالىنپ ٴبىتپ پایدالانۆعا بەرىلپپ، رایونمىزدىك جوڭعار وىپاتىن اینالاتىن جوعاری جىلدامدىقتی (1 ـ دارەجەلی) تاس جول شەڭبەری نەگزىنەن قالپتاسادی. بیىل G216 جەلىسىنىك بەیتۆنىنەن كوكتوعایعا دەینگی تاس جولی سالنادی، كەزی كەلگەندە، جوڭعار وىپاتی جوعاری جىلدامدىقتی (1 ـ دارەجەلی) تاس جولی جابىق اینالما قالپتاسترپپ، سولتۆستىك شینجیاڭ جوعاری جىلدامدىقتی (1 ـ دارەجەلی) تاس جول اینالما جەلسی تۆلعالانادی.

وڭتۆستىك شینجیاڭ جوعاری جىلدامدىقتی تاس جولىنىك داۆىی دا تەز ارناعا ٴتۆستی، تۆرپاندی باسپ وتەتىن قاشقار قالاسىنان حوتان قالاسىنا دەینگی جوعاری جىلدامدىقتی تاس جول بار. كەزەكتە، لوپ ـ نیە ـ چارقلىق باعىتىنداعی تاس جول جانە لوپنۆر ـ 35 ـ تۆان ـ چارقلىق تاس جولی سالنۆدا، بیىل تۆتاسترۆ جوسپارلاندی، كەزی كەلگەندە، تارىم وىپاتىن اینالاتىن جوعاری جىلدامدىقتی (1 ـ دارەجەلی) تاس جول شەڭبەری قالپتاسپپ، وڭتۆستىك شینجیاڭنىك جوعاری جىلدامدىقتی (1 ـ دارەجەلی) تاس جول جەلسی بۆكىلدەي تۆتاسترىلادی.

ۆعسۆعا قاراعاندا، 2020 ـ جىلدىك سوڭىنا دەین رایونمىزدا جوعاری جىلدامدىقتی تاس جول 5500 كیلومەترەدەن اسپپ، بارلىق ایماق، وبلىس، قالا جوعاری جىلدامدىقتی تاس جول داۆىرىنە قادام تاستاعان.